

OBSERVACIÓ D'UN CORRIOL COABLANC *Calidris fuscicollis* AL SALOBRAR DE CAMPOS

Maties REBASSA ¹

SUMMARY.- *Observation of a White-rumped Sandpiper Calidris fuscicollis in the Salobrar de Campos salt pans.* On 23rd August 2007, an adult white-rumped sandpiper was observed and photographed at the Salobrar de Campos salt pans. This sighting, if accepted, will be the first for the Balearic Islands. For the whole of Spain, there are 26 accepted sightings for the species up to 2003.

Key words: white-rumped sandpiper, *Calidris fuscicollis*, Rarities, Mallorca, Balearic Islands.

Paraules clau: corriol coablanc, *Calidris fuscicollis*, rareses, Mallorca, Illes Balears.

¹ c/ Son Amonda, 9, baixos B. 07300 Inca. Balears

El dia 23 d'agost de 2007, la migració era ben aparent al Salobrar de Campos, amb la presència d'un bon grapat d'espècies de limícoles i bones xifres totals. Amb tot, l'observació més inesperada, per la raresa de l'espècie, va ser la que vaig poder fer d'un corriol coablanc *Calidris fuscicollis*, observació que es troba pendent d'homologació pel comitè de rareses de la Societat Espanyola d'Ornitologia.

El corriol coablanc és una espècie americana de corriol d'efectius no gaire nombrosos, amb una població reproductora que volta les 50.000 a 100.000 parelles. Es reproduïx a latituds àrtiques, des del nord-est d'Alaska fins a l'illa de Baffin, i passa l'hivern a la zona sud-est de Sud-Amèrica, al sud del tròpic de Capricorn, des del centre de Brasil fins a Terra del Foc (CRAMP & SIMMONS, 1980; DE JUANA, 2006).

Les seves llargues migracions, juntament amb el fet que realitzi llargs vols sense escales i que presenti una ruta més oriental a la tardor que a la prima-

vera, ha propiciat que sigui un dels limícoles neàrtics més fàcilment observables a Europa durant la migració post-nupcial (i en molt menor mesura durant el pas primaveral). Així, a Gran Bretanya es comptaren fins a 349 observacions entre els anys 1958 i 2003, i a França 28 (FRÉMONT, 2000; DE JUANA, 2006), la gran majoria d'elles durant els darrers anys, possiblement com a conseqüència d'una major presència d'ornitòlegs al camp. També ha estat citat amb certa freqüència a Islàndia (on és pràcticament anual), Portugal, Madeira, les Açores, les Spitzbergen o les Illes Canàries, a més d'alguns països centre-europeus, i fins a tot a Turquia o a Israel. Al Marroc només s'ha produït una observació, també de tardor (veure DE JUANA, 2006, per a una compilació de les dades).

Pel que sembla, hi ha dos pics molt marcats en els quals es centren la gran majoria de les observacions europees: un als mesos de juliol i agost i l'altre entre setembre i octubre, i que tenen a

veure amb la diferent fenologia migratòria d'adults i joves, respectivament.

A Espanya s'han homologat, fins al 2003 inclòs, un total de 26 registres, la majoria dels quals corresponen a les Illes Canàries (on posteriorment sembla que s'hi han comptabilitzat petites irrupcions, de fins a més de 50 exemplars) o a Galícia. Al litoral mediterrani espanyol tan sols es tenien homologats, fins aquesta data, 5 registres, corresponents a 1 adult a Almeria el 1980, 1 exemplar a València el 1992, 1 altre exemplar a València el 1994, 1 juvenil o primer hivern a Màlaga el 1996, i 1 exemplar al Delta de l'Ebre el 2003 (CLAVELL, 2002; DE JUANA, 2006; DÍAZ *et al*, 1996; FERRER *et al*, 1986).

Per a les Illes Balears no es compta fins a la data amb cap registre homologat, però sí d'un anterior a la constitució dels comitès de rareses espanyols, i que de fet constitueix la primera citació que existeix, temporalment parlant, per al conjunt de l'estat espanyol: 1 exemplar va ser observat el 29 de setembre de 1975 per ornitòlegs forans a les salinetes de s'Albufera de Mallorca (WALMSLEY & PALMER, 1977).

L'observació de 2007

Com s'ha comentat, l'observació es va produir en data 23 d'agost al Salobrar de Campos. Els dies següents es feren repetits intents de re-localització de l'exemplar observat, tots ells infructuosos.

L'au va ser observada a la bassa més meridional del Salobrar, a les 9'25 hores d'un matí estirat, a curtes distàncies i per espai d'uns 10 minuts. Degut a la proximitat de l'animal amb la carretera que voreja l'àrea salinera i que es dirigeix cap a la platja d'es Trenc, va ser localitzat des de l'interior del cotxe. L'a-

nimal es trobava acompanyat de picaplatges camanegres *Charadrius alexandrinus* i corriols menuts *Calidris minuta*, a una distància de la carretera d'uns 20 metres. Des del mateix vehicle, per a no destorbar a l'au, es varen realitzar les primeres fotografies amb la tècnica del *digiscoping*, recolzant tot l'equip a una de les finestretes del cotxe. Tan sols un cop que l'animal es va allunyar a bastament (destorbat pel pas de diferents vehicles) es va poder observar l'au amb el telescopi des de l'exterior del cotxe.

Durant la major part del temps que va durar l'observació l'au va estar alimentant-se frenèticament. Per dues ocasions l'au va fer curtes volades, moments que varen ser aprofitats per detectar les conspícues marques del carpó i per escoltar el seu reclam. Finalment l'au va volar cap a l'interior de la zona salinera, perdent-lo de vista i no tornant-lo a retrobar.

Descripció de l'au

En base a les característiques de l'au que varen poder ser anotades durant l'observació s'exposa aquí una descripció general de l'animal. Alguns detalls que no varen poder ser observats en el camp varen aparèixer reflectits a les fotografies que es varen poder fer de l'animal (veure fotos 1 a 3).

Mida de l'au: clarament major que un corriol menut, i també lleugerament més gran que un picaplatges camanegre. Encara que l'observació directa amb el corriol variant *Calidris alpina* no va ser possible, la seva mida devia ser semblant.

Estructura: corriol d'aspecte allargassat, amb llargues ales plegades sobresortint notòria i clarament per darrera la punta de la cua. Aparença, això no obstant, força compacta. Cames curtes,

Foto 1. Aspecte general del corriol coablanc *Calidris fuscicollis* adult observat al Salobrar de Campos el 23 d'agost de 2007. Foto: Maties Rebassa.

Photo 1. General appearance of the adult white-rumped sandpiper Calidris fuscicollis observed at Salobrar de Campos on 23rd August 2007. Photo: Maties Rebassa.

Foto 2 Comparació de mides del corriol coablanc *Calidris fuscicollis* amb un picaplatges camanegre *Charadrius alexandrinus*. Foto: Maties Rebassa.

Photo 2 Size of the white-rumped sandpiper Calidris fuscicollis compared with a Kentish plover Charadrius alexandrinus. Photo: Maties Rebassa.

Foto 3. Comparació de mides del corriol coablanc *Calidris fuscicollis* amb un corriol menut *Calidris minuta*. Foto: Maties Rebassa.

Photo 3. Size of the white-rumped sandpiper *Calidris fuscicollis* compared with a little stint *Calidris minuta*. Foto: Maties Rebassa.

donant-li a l'au un aspecte una mica geperut. Bec curt i pràcticament recte.

Plomatge: parts superiors d'aspecte grisenc. Plomes escapulars de dues generacions, unes fosques amb vorera terrosa, i la majoria grisenques amb el raquis fosc. Capell grisenc molt motejat de color gris fosc, i per davall d'aquest una àmplia i molt aparent cella blanquinosa, que sortia de la part superior del bec i acabava darrera les auriculars. Galtes grisenques (o gris terroses), motejades de gris fosc. Brides gris fosques. Mentó i gargamella blancs.

Pit i costats del coll clarament estriats de gris fosc. Estries o motes arribant fins als flancs. Ventre i infracobertores caudals de color blanc. Aquestes darreres estaven una mica mullades i pareixia com si mostressin una taca grisenca devers la cloaca. Plomes de vol gris fosques, molt desgastades.

Anell ocular de color blanc envoltant l'ull, complet llevat de a la part del davant, on el tallen les brides. En vol, patent zona blanca en forma de U al carpó baix, semblant a la que presenta el corriol de bec llarg *Calidris ferruginea*.

Parts no emplomades: bec curt, de la mateixa mida o fins i tot lleugerament menor a la del cap, una mica corbat cap a baix. Negre, amb la mandíbula inferior de base ataronjada o rosada. Ull negre. Cames gris fosques, pràcticament negres, una mica curtes.

Reclam: quan va iniciar el vol per primer cop, va emetre un únic "triiiiit" agut, que no tornà a repetir, clarament diferent al reclam d'altres corriols presents a la zona. A moltes guies d'identificació, aquest so és definit com pertanyent a un insecte o a un petit mamífer, i aquesta definició certament s'ajustava molt bé al so escoltat.

Tot i que en els moments inicials de l'observació no es va tenir molt clar quina era l'espècie d'au que s'estava observant (especialment, per la possibilitat de confondre-la amb un *Calidris bairdii*, d'aspecte bastant paregut), els detalls que s'anaren recollint de l'au, especialment en vol, i l'estudi de les fotografies realitzades, no va donar lloc al dubte. En tot cas, l'observació resta pendent de la seva eventual homologació pel comitè de rareses de la Societat Espanyola d'Ornitologia. En cas de ser acceptada, serà la primera citació homologada d'aquesta espècie per al conjunt de les Illes Balears.

BIBLIOGRAFIA

- CLAVELL, J. 2002. *Catàleg dels ocells dels Països Catalans (Catalunya, País Valencià, Illes Balears, Catalunya Nord)*. Lynx Edicions.
- CRAMP, S. & SIMMONS, K.E.L. 1980. *The birds of the Western Palearctic*. Vol. II. Hawks to Bustards. Oxford University Press. Oxford.
- DE JUANA, E. 2006. *Aves raras de España: un catálogo de las especies de presentación ocasional*. Lynx Edicions.
- DÍAZ, M., ASENSIO, B. & TELLERÍA, J.L. 1996. *Aves Ibéricas I. No passeriformes*. J.M. Reyero Editor. Madrid.
- FERRER, X., MARTÍNEZ-VILALTA, A. i MUNTANER, J. 1986. *Història Natural dels Països Catalans*. Vol.12. Ocells. Enciclopèdia Catalana S.A., Barcelona.
- FRÉMONT, J.-Y. i el Comitè d'Homologation National. 2000. Les oiseaux rares en France en 1999. Rapport du Comité d'Homologation National. *Ornithos* 7(4): 146-173.
- WALMSLEY, J.G. & PALMER, M.J. 1977. Observación de un *Calidris fuscicollis* en Mallorca. *Ardeola*, 22: 136.

(Rebut: 24.11.07; Acceptat: 1.02.08)